

**امضای
۱۴ قرارداد با
مراکز دانشگاهی**

۴ قرارداد فرصت مطالعاتی برای اولین بار از سوی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و ۱۰ تفاهنامه با مراکز علمی، دانشگاهی و دانش بنیان امضا شده است

باید اضافه کرد که حجم کارهای تعریف شده در این خصوص محدود به این موارد نمی‌شود و با توجه به اصلاح فرایندهای بار اول در مناطق نفتخیز جنوب، رویه تعریف پیشنهادها و پژوهشی و بار اول توسط متقاضی و ارائه محصولات فناورانه توسط دانش بنیان‌ها تسهیل شده و در حال حاضر بسته‌های متعدد فنی مالی در حال مذاکره و نهایی‌سازی پیشنهادها هستند.

همچنین با توجه به محدودیت قراردادی بار اول با هماهنگی معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری، طرح‌های مهمی در حوزه تأسیسات فراروشی و بومی‌سازی تجهیزات، قطعات و ماشین‌آلات فرایندی و همچنین حوزه زنجیره ارزش بالادستی نفت خام از طریق ظرفیت طرح‌های پیش‌بینی‌شده در دست اقدام بوده که جزئیات آن در صورت موافقت‌های اولیه و ستادی بزودی منتشر خواهد شد. در حوزه قراردادهای پژوهشی نیز ۳۷ قرارداد جاری با حدود ۲۰ مرکز تحقیقاتی مجزا امضا شده و ۲۵ پروژه نیز در مرحله انعقاد قرارداد است.

۴ قرارداد فرصت مطالعاتی برای اولین بار از سوی اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها و ۱۰ تفاهنامه با مراکز علمی، دانشگاهی و دانش بنیان امضا شده است.

انعقاد ۴ فقره قرارداد فرصت مطالعاتی با اساتید دانشگاهی برای اولین بار در شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب و افزایش صد درصدی تفاهنامه و توافق‌نامه‌های همکاری بین پژوهش و فناوری ملی مناطق نفتخیز جنوب با دانشگاه‌ها، مراکز علمی تحقیقاتی، معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری و پارک‌های علم و فناوری و افتتاح دفاتر پژوهش و فناوری در دانشگاه‌های شریف، چمران و علم و فناوری استان مازندران نیز از مهم‌ترین اقدامات توسعه ارتباط صنعت، دانشگاه و مراکز علمی است که در این دوره افزایش صد درصدی داشته است.

به این موضوع اشاره می‌کنم که برای آن‌که یک شبکه نفت خام تولید شود تقریباً تمام تخصص‌های مهندسی و علوم مختلف در کنار هم قرار می‌گیرند تا این مهم در یک بستر اقتصادی و صیانتی صورت گیرد. بنابراین حوزه توسعه فناوری و دانش بنیان کردن صنعت نفت از مسائل تحت‌الارضی و سطح‌الارضی تا موارد حوزه منابع انسانی، مدیریت پروژه، مالی، محیط زیست، بهداشت و سلامت کارکنان و از همه مهم‌تر نوع حکمرانی منابع هیدروکربوری را شامل می‌شود که باید به صورت متوازن و براساس اولویت‌های سازمانی و نقشه راه فناوری برنامه‌ریزی و اقدام شود.

در پایان از همه دانشجویان، اساتید و محققان حوزه دانش بنیان و تحقیقاتی کشور در رشته‌های گوناگون دعوت می‌کنم از طریق درگاه اینترنتی پژوهش و فناوری ملی مناطق نفتخیز جنوب ایده‌ها، محصولات فناورانه و هرگونه پیشنهاد خود را بر اساس فرم‌های مشخص در سایت پژوهش و فناوری این شرکت با ما به اشتراک بگذارند.

عکس: شانا

شکوفایی صنعت نفت از مسیر دانش بنیان‌ها

در حوزه قراردادهای پژوهشی ۳۷ قرارداد جاری با حدود ۲۰ مرکز تحقیقاتی مجزا امضا شده و ۲۵ پروژه نیز در مرحله انعقاد قرارداد است

گزارش

محمد گلستان باغ

رئیس پژوهش و فناوری شرکت ملی مناطق نفت خیز جنوب

نقش دانش و مدیریت دانش در تأثیرگذاری و شکل‌گیری تولید پایدار و همچنین اقتصاد دانش بنیان بسیار مهم و قابل توجه است.

دانش بدون شک مهم‌ترین بعد فناوری است و از این رو شکل‌گیری اقتصاد دانش بنیان بر پایه آن نهادینه شده و از طرف دیگر رشد شاخص‌های اقتصاد دانش بنیان که در سطوح مغزافزایی، سخت‌افزاری و نرم‌افزاری نمایان می‌شود می‌تواند ضمن افزایش بهره‌وری سیستم، در جامعه هدف دانشی کشور شامل دانشگاه‌ها، مراکز تحقیقاتی و دانش بنیان نیز ضمن امیدآفرینی پایدار در این حوزه، رشد تولید محصولات فناورانه را سبب شود.

بدون شک سیاست پایدار در این حوزه، حمایت تمام‌قد از شرکت‌های دانش بنیان، البته با دوری از اقدامات احساسی یا شعاری است و باید منطبق بر برنامه‌ریزی و انتقال درست نیازها و چالش‌های صنعت و رشد متوازن شرکت‌های فناور باشد.

منطبق بر فرمایش صریح مقام معظم رهبری رشد تولید به رشد اقتصادی منتهی می‌شود و حسب تأکید ایشان بر اقتصاد دانش بنیان نیز توسعه محصولات و رشد تولید منطقی در این حوزه است، چرا که تولید داخل امن‌تر است و ضمن اینکه از خروج ارز از کشور جلوگیری می‌کند، توسعه محصولات تحریمی، راهبردی و فناورانه را هدف

قرار خواهد داد.

بدون شک حمایت از شرکت‌های دانش بنیان علاوه بر شکل‌دهی اقتصاد امن دانش بنیان محصول محور و نه خام‌محور، به تربیت و حفظ نیروی متخصص کارا در کشور هم منجر خواهد شد.

هرچند این بستر حمایتی همان‌گونه که گفته شد باید بر یک مدار منطقی عرضه و تقاضای مشخص و نقشه فناوری صورت گیرد.

نکته مهم دیگر اینکه بدون شک استفاده از خدمات شرکت‌های فناور نوپا با توجه به سوابق عملیاتی و توان مالی پایین و اصولاً استفاده از فناوری‌های نو در قامت صنعت مهمی چون نفت با ریسک‌هایی نیز همراه است، اما نباید فراموش کرد که پیشرفت کشور از مسیر اعتماد و باور به توان علمی و پذیرش ریسک‌های اجرایی این طرح‌های کوچک و بزرگ اتفاق خواهد افتاد. این یک شعار نیست، بلکه باوری است که باید با مدل فکری و حرکتی آن را بالفعل کرد.

شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب به عنوان بزرگ‌ترین شرکت نفتی خاورمیانه با تولید حدود ۸۵ درصد نفت و گاز کشور و پراکندگی در حدود ۷ استان کشور، نقش بسیار مهم و کلیدی در حوزه دانش بنیان کردن صنعت مهم و حیاتی نفت دارد.

در این بین، سازمان‌های پژوهش و فناوری به عنوان متولیان انجام پژوهش و توسعه و ارائه خدمات مرتبط با فناوری و نوآوری برای صنعت، شرکت‌های دانش بنیان، دانشگاه‌ها و سایر مشتریان، از نقش‌آفرینان مهم زیست‌بوم فناوری در این حرکت مهم علمی کشور محسوب می‌شوند.

پژوهش و فناوری با دو مشتری فعال مواجه است، مشتری درون‌سازمانی که عمدتاً ارائه‌دهنده نیاز فناوری و متقاضی حل مسائل و چالش‌های پیش رو از درگاه دانشگاه و شرکت‌های دانش بنیان است و مشتری برون‌سازمانی که متشکل از صاحبان ایده، پژوهشگران، دانشگاهیان و شرکت‌های دانش بنیان هستند.

خوشبختانه در دو سال اخیر، تحول قابل توجهی در حوزه فناوری مناطق نفتخیز جنوب شاهد بوده‌ایم که این تحول وابسته به مطالعه دقیق، آسیب‌شناسی، استفاده از ابزارهای قانونی و همچنین برگزاری جلسات متعدد تبیینی با ظرفیت‌های دانشگاهی و دانش بنیان کشور در جهت معرفی ابزارها، فرصت‌ها و چالش‌های حوزه نفت است که با توجه به بازار جهانی محصولات و تجهیزات وابسته به صنعت نفت، رشد شرکت‌های دانش بنیان یا بهتر بگوییم محصولات دانش بنیان و فناورانه حوزه نفت می‌تواند در نهایت بازار منطقه‌ای را نیز هدف قرار داده و در مقایسه با نمونه‌های خارجی با قیمت‌های مناسب‌تر و ارائه خدمات مطمئن‌تر، بازار صادرات این محصولات را به دنبال داشته باشد.

در روند تحولی اخیر سعی شد تا ابزارهای ممکن قانونی از جمله قانون جیش تولید دانش بنیان و ظرفیت نظام‌نامه پژوهش و فناوری وزارت نفت به کار گرفته شود.

البته این موضوع، با اصلاح و تسهیل فرایندها، شکل‌دهی ساختارها و از همه مهم‌تر جلسات میدانی درون و برون‌سازمانی که نقش تبیین ظرفیت‌ها و ابزارهای پژوهشی در راستای حل چالش‌ها و ارائه ایده‌ها

و محصولات دانش بنیانی را داشته، توانسته حجم تقاضای محصولات فناورانه و کارسازی و قراردادهای پژوهشی و فناوری سازمان را به شکل قابل توجهی چند برابر کند.

نکته مهم آن‌که تنها باور مثبت و اذعان بر توانمندی کارساز نیست و ایجاد تجربه‌های مثبت به معنای واقعی حل مسائل سازمان از طریق ظرفیت دانشی کشور خود سبب ایجاد اعتماد سازمان در واگذاری مسائل و چالش‌های حیاتی تولید از درگاه پژوهش و فناوری شده است.

در این میان، در برخی موارد مانند پمپ‌های چند فازی که بالغ بر ۵ تا ۱۰ سال تعیین تکلیف نشده بود، با اعتماد سازمان و همچنین همکاری مستمر مدیریت‌های متقاضی از طریق درگاه پژوهش و کارگروه بار اول در مدت کمتر از ۶ ماه کارسازی، عقد قرارداد و در پروسه قرار گرفت.

در حال حاضر ۸ قرارداد تولید بار اول در شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب به امضا رسیده و ۳ مجوز قراردادی نیز در شرف صدور از سوی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و عقد قرارداد با شرکت‌های دانش بنیان است.

مجموع این ۸ قرارداد و ۳ مجوز بار اول حدود ۱۰۰۰ میلیارد تومان بوده که شامل پلاک‌های متورم شونده قابل بازیافت، تولید ۲ سیال شیمیایی، ۳ نرم‌افزار و سامانه تخصصی بالادستی، پمپ‌های سطح‌الارضی چندفازی با تأثیر افزایش تولید ۱۲ هزار بشکه‌ای، خدمات فناورانه جریان سنج چندفازی، طراحی و ساخت شیر فرزازآوری گاز، ساخت سامانه تولید و تزریق نیترژن با خلوص بالا و طراحی و توسعه سامانه اطلاعات مکانی نقشه‌برداری روی بستر geobox

بوده که رقم برآورد شده از صرفه‌جویی ارزی این پروژه‌ها حدود ۲۵ میلیون یورو و میزان اشتغال مستقیم و غیرمستقیم بالغ بر ۵۰۰ نفر است.

علاوه بر موارد گفته شده، در حال حاضر نیز بالغ بر ۱۰ موضوع بار اول به صورت بسته فنی مالی برای بررسی و صدور مجوز توسط معاونت علمی ریاست جمهوری ارسال شده که در صورت تحقق، ارزش تقریبی این بسته‌های قراردادی بالغ بر ۲۰۰۰ میلیارد تومان است که شامل تجهیزات سطح‌الارضی و تحت‌الارضی، خدمات فناورانه و نرم‌افزارهای تخصصی حوزه بالادستی نفت است.

شاخص مهم این طرح‌های فناورانه و دانش بنیان بدون شک طراحی، ساخت و اجرای آنها برای نخستین بار در کشور خواهد بود.

در این میان، در برخی موارد مانند پمپ‌های چند فازی که بالغ بر ۵ تا ۱۰ سال تعیین تکلیف نشده بود، با اعتماد سازمان و همچنین همکاری مستمر مدیریت‌های متقاضی از طریق درگاه پژوهش و کارگروه بار اول در مدت کمتر از ۶ ماه کارسازی، عقد قرارداد و در پروسه قرار گرفت

حمایت از نخبگان دانشگاهی

در دو سال اخیر بیش از ۲۵۰ پیشنهاد پژوهشی و بار اول از مراکز دانشگاهی و دانش بنیان کشور دریافت و بالغ بر ۷۰ نیاز پژوهشی نیز از مجموعه مدیریت‌های مناطق نفتخیز اخذ شده که در کنار آن، بالغ بر ۱۳۰ پروژه تحصیلات تکمیلی در مقطع ارشد و دکتری حمایت شده که مجموع رقم حمایت از پایان‌نامه دانشجویان طی ۱۰ سال اخیر به بیش از هزار دانشجو می‌رسد که رقم قابل توجهی است. راه‌اندازی پنل دائمی ارائه‌های دانش بنیانی در شرکت ملی مناطق نفتخیز جنوب، برگزاری رویداد فناورانه هوشمندسازی چاه‌ها و تسویه پساب‌های صنعتی در سال گذشته و سمنبار مسیر نوآوری باز و توسعه اقتصاد دانش بنیان با همکاری معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری از دیگر اقدامات صورت گرفته در مسیر توسعه ارتباط با دانش بنیان‌ها بوده است.

